

- Ps. 21, 22. coni. sg. 3. (þ he þec) ávorpe (of) 4106. præt. sg. 1. (his rihtvisnessa ic ne) ávearp (fram me) Ps. 17, 22. sg. 2. þú ávorpe Ps. 72, 14. El. 762. pl. 2. ge ávorpon Ps. 61, 3. pl. 3. ávorpan 'reprobaverunt' Ps. 117, 21. — imperat. áveorp Ps. 70, 8. inf. áveorpan (þín vord) El. 770. ~ (heóra geocu of ús) Ps. 2, 3. ávyrpan. gerund. tó ávyrpanne 'ut auferant' Ps. 39, 16. part. præt. áveorpen (of) II, 182; 670.
- áviht, ávuht, aliquid Gr. 3, 52. áviht 290. 1899. ávuht 493.
- ávinnan, superare, debellare Gr. 2, 827. part. præt. ávunnen 4171.
- ávritan, scribere, conscribere Gr. 2, 827. part. præt. ávriten II, 677. A. 726. Ps. 101, 16. 149, 9. ávritenum gesettnessum 'scriptis decretalibus' M. gl. 370.
- ávyrgian, execrari, maledicere Gr. 2, 830. part. præt. ávyrged 1012. 1030. 3461. þú ávyrgða II, 677; 692; 700. als Anrede an den Satan. se ávyrgða d. i. der Teufel (II, 318.) findet sich häufig im Cod. Exoniensis und den Psalmen.
- áyrnan, præterire, elabi. part. præt. áurnen 1620. 'aurnenum, ámetenum, emenso, numerato' M. gl. 350. áirnan, excurrere, emetiri Gr. 2, 829.
- axe (f.) cinis Gr. 1, 255. 3, 353. sg. dat. (tó) axan 2547.
- áð (m.) iusiurandum Gr. 1, 251; 252; 253; 638. 3, 488. sg. acc. áð 3360.
- ápencan, excogitare. inf. ápencan 398. ápencean 3664; beidemaal mit vihte verbunden.
- áðsvar (m.) iusiurandum, iuramentum. sg. dat. (mid) áðsvare 3487.

B.

- Bá und bätvâ, ambo. S. begen, bú, búttá.
- bád s. bidan.
- bæc (n.) tergum, dorsum Gr. 1, 643. 3, 405. I, 331. sg. dat. (in) bæce (mínum) II, 159.
- bæd s. biddan.
- bæl (n.) rokus, incendium Gr. 2, 449. 3, 352. I, 360. D. M. 1210. sg. dat. (tó) bæle 3931. acc. (on) bæl 2897.
- bælblyse (f.) flamma Gr. 2, 449. = bælblæse Ex. 142, 22. sg. acc. (in) ~ 3330. und 3750. Ex. I. c. 'in bælblæsan'.
- bælc (n.) superbia. sg. acc. ~ (forbidge), superbiam depressit, fregit 54. 'bælc forbided' Jud. 139, 24. Vgl. belgan und bælcán (Ex. 315, 8.)
- bælc (m.) alts. balco trabs, tigillum, tectum. sg. dat. ~ e oferbrádde byrnende heofon 'tectum superinduxit ardenti coelo' 3002.
- bælfýr (n.) = bælblyse, flamma, ignis rogi Gr. 2, 449; 493. sg. acc. ~ (gegærvan) 2850. pl. gen. bælfýra. 'ongunnon þá on beorge ~ mást vigend veccan' Bv. 6280 f.
- bær s. beran.
- bær, nudus s. bar.
- bærnan, urere, comburere Gr. 1, 905. I, 331. inf. ~ 3760. præs. sg. 3. bærneð Ex. 60, 15. pl. 3. (gleda) bærnað Ps. 140, 2. præt. pl. 3. bærndon Ex. 44, 25; 243, 26. gerund. tó bærnenne Ex. 99, 10. part. præs. '[bærnen]des, ardentis' M. gl. 379.

- bæron s. beran.
- bætān, frenare Gr. 1, 905. I, 359. inf. ~ (his esolas) 2860. Vgl. das pass. '(hors væs) gebæted' Bv. 2798, nach Kemble's Coniectur.
- bættter (II, 49.) s. bet, bétan.
- bæð (n.) balneum, fons Gr. 1, 253; 643. 2, 603 I, 331; 347. sg. nom. ~ Ex. 277, 16. dat. (fulvihtes) ~ e II, 548.
- bæðveg (m.) via balnei, dichterische Benennung des Oceans Gr. 2, 537. besonders aber Andr. und El. S. XXXIV. 147. sg. gen. ~ es (blæst) 3219.
- bald, audax Gr. 1, 252. 732. sg. nom. ~ (beóhata) 3182. El. 413; 592; 1073. balde, audacter. ~ (gecvædon) 3718. ~ bletsigað Ps. 113, 25 und 133, 3. = beald.
- baldor (m.) princeps, = bealdor Gr. 1, 639. 2, 141; 602. I, 329. voc. (gumena) ~ 2687. sg. nom. (vigona) ~ El. 345.
- balu, scelestus. se baleva i. e. Satanas II, 485. pl. acc. baleve (gepoh-tas) II, 489. S. auch bealu.
- bām s. begen.
- bān (n.) os Gr. 1, 643. 2, 219. 3, 408. I, 358; 359. sg. acc. ~ 182. ? II 469, wo Thorpe 'bendas' zu lesen vorschlägt. pl. dat. (on) ~ um 3951.
- bana (m.) interfector, occisor; mors. Gr. 1, 645. 3, 491. I, 327. Andr. und El. S. 113. sg. nom. ~ 2968.
- bānhūs (n.) ossium domus i. e. corpus Gr. 2, 500. Andr. und El. S. XL. sg. gen. ~ es (veard) 3452.
- bar, bær, nudus. pl. (dual.) nom. (vit) baru. 808. 835. acc. ~ e 780.
- barenian, nudare. præter. pl. 3. barenodon 3399.
- barn s. birnan.
- bāsnian, expectare Gr. I, 359. Andr. und El. S. 107. præter. sg. 3. bās-node A. 447; 1066. pl. 3. bāsnedon 2411.
- basu, coccineus, purpureus. pl. acc. basve (bóctafas) 4241. Vgl. Ex. 218, 17: 'sum brún, sum basu' und M. gl. 319: 'baso popig, astula regia'.
- be, per 595. s. bi.
- beácen (n.) signum, prodigium Gr. 1, 643. 2, 160. I, 368. sg. dat. beácne 1660. 4247. acc. (þ) beácen 1674. ~ 2762. 3249. 4005. pl. gen. beácna 3274. dat. beácnum 3148. S. freoðobeácen.
- beád s. beóðan.
- beadosearo (n.) apparatus bellicus, machina bellica Gr. 2, 518. sg. acc. ~ 3501.
- beadumægen (m.) exercitus, copia, Kriegesmacht Gr. 2, 449; 506. sg. gen. ~ nes 3258.
- beág, beáh (m.) corona, annulus, torques Gr. 1, 246; 259; 638. 2, 23; 82. 3, 453. I, 368. sg. nom. beág Ex. 341, 24. (se beorhta) ~ Ex. 238, 10. acc. beág Ex. 69, 27; 88, 23; 322, 19; 324, 5. pl. gen. ~ a 1967. 2776. acc. ~ as 1924. 3485. bēgas 1870. M. gl. 437: 'bēgas, dextralia'.
- bealo (n.) noxa, malum, miseria, tribulatio = bealu, Gr. 1, 639. 2, 187; 449. sg. gen. bealoves (gást) II, 720. pl. gen. bealva 991. neuengl. bale.

- bealospel (n.) sermo exitiosus, nuncius mali s. calamitatis Gr. 2, 525. pl. gen. bealospella (māst) 3439.
- bealuben (f.) vulnus letale, pestiferum. sg. acc. ~ henne 3167. bealoben Gr. 2, 449.
- bealusið (m.) iter exitiosum, perniciosum. sg. dat ~ e 2934. bealosið Ex. 307, 24.
- beám (m.) arbor, lignum, trabs, crux, columna, radius Gr. 2, 66; 146. 3, 368. (se) ~ 4080. (lifes) ~ 465. (deáðes) ~ 475. 642. (vuldres) ~, die Wolken- und Feuersäule 3496. gen. ~ es 4025. (deáðes) ~ 590. dat. (on þám) ~ e 480. (on) ~ II, 511. und 551., beidemaal vom Kreuze. acc. beám 899. (þone deáðes) ~ 489. (þone áinne) ~ 235. (byrnende) ~ 3040. (fýrenne) ~ Ps. 104, 34; Beides von der Feuersäule. (heofonheáinne) ~ 4070. (on þone deáðes) ~ 525. (on) ~ 888. 1463. pl. nom. beámas (tvegen) 457. 3023. pl. gen. ~ a (beorhtest) 3178. pl. acc. (bláce) beámas 3050.
- beámsceado (m.) umbra arboris Gr. 2, 519. sg. acc. (under) ~ e 856.
- bearh; s. beorgan.
- bearhtm, beorhtm (m.) motus subitaneus, ictus oculi, momentum; fragor, impetus Gr. 2, 146. 3, 136; 161. I, 351. D. M. 751. Dfb. 316. Andr. und El. S. 141. zu El. 39. sg. nom. (eágena) bearhtm Bv. 3530. dat. (verodes) ~ e 2994. El. 864. (on) ~ Ex. 70, 27. acc. bearhtm 2400. pl. gen. ~ a Ex. 59, 12. Vgl. unten 'berhtmhvæt'.
- bearn (m.) gremium, sinus Gr. 2, 146. 3, 406. I, 346; 355. sg. dat. (tō) ~ e II, 154; 359; 673. bearn 904. acc. (on eorðan) ~ 1483. (on) ~ (scipes) 3304.
- bearn (n.) infans, filius Gr. 1, 643. 2, 160. 3, 323. I, 346; 350. sg. nom. ~ (of brýde) 2190. (his) ~ 853. ~ (æfter bearne) 1066. ~ (Arones) als voc. 1908. (þin ágen) ~ 2181. (godes ágen) ~ II, 10. (ánig) ~ 2210. (vuldres) ~ II, 589. gen. (óðres strienan) bearnes 1115. dat. (bearn æfter) bearne 1066. ~ 2356. acc. (þ̅ hæleða) bearn 749. (his selfes) ~ 1587. ~ (be brýde þinre) 2320. — pl. nom. bearn 1058. ~ (vurdon áfêded) 1701. (gumpeóda) ~ 226. (folca) ~ 1083. ~ (godes) 1243. (Sethes) 1252. (æðselinga) 1648; 1692; 1731; 1997; 2085. (fullvona) ~ 1945. gen. (niðða) bearna (ærest) 1130. ~ (strýnan) 1166. 1234. ~ (strýnde) 1196; 1228. ~ (strýndon) 1597. (freóra) ~ 1636. dat. bearnum 2741. (monna) ~ 401; 1548. (drihta) ~ 990; 1712. (niðða) ~ 1279. (mid) ~ 1364. 1602. acc. bearn 1373. 2178. ~ (strienan) 963. ~ (ástrýnde) 1143. (his) ~ 1500. (foldan) ~ 1658. (æðselinga) ~ 2125.
- bearo (m.) arbor, lucus = bearu, gen. bearves Gr. 1, 250; 639. 2, 187. I, 345; 346. sg. dat. bearve (gelifc) 4016. (beám on) ~ 899. (on) ~ Ex. 435, 15; 489, 12. acc. bearo 2834. Ex. 202, 10. pl. nom. bearvas 2546. acc. (grêne) bearvas 1475.
- beátan, tundere, contundere, quatere, quassare; lædere Gr. 1, 896. I, 368. præs. pl. 3. (væter, svearte sástreámas) beátað 1321. (streámvælm) ~ (brimstæðo) A. 496. part. præs. beátende (brim) A. 1543; auch

- Ex. 490, 9: 'streámas beátað' von der Strömung und Brandung des Wassers gebraucht; ebenso A. 239: 'beóton brimstreámas' und A. 442: 'eágorstreámas beóton bordstæðu'. Ps. 60, 1. von der Sorge: 'nú me caru beáteð heard æt heortan'. S. noch M. gl. 331. und 341. præt. sg. 3. (se byrne) beót 'læsit' 3783, von des Feuers Gewalt.
- bebeóðan**, nunciare, annunciare, iubere; mandare, commendare; offerre (sacrificium) Gr. 2, 805. inf. (lác) ~ 3852. præt. sg. 3. (svá se vyrhta) bebeád 125. (svá se hálga) ~ 161. 2289. (svá him metod) ~ 963; 2865; 2762. (svá him drihten) ~ 3449. (svá him se éce) ~ 2362. (svá him seó stefn) ~ 1489. (he me self) ~ 532. (he unc self) ~ 797. (mid his vorde) ~ 403. (óð Moyses) ~ (folc sommi-gean) 3144. ~ (vyrd gevordene) 3987. (in gehyld) ~ 3311. Construiert mit ꝥ oder dem inf., in der Bedeutung von iubere.
- bebod** (n.) mandatum, præceptum Gr. 2, 720. 3, 486. sg. gen. ~ es 3600. pl. acc. ~ u (healdan) 523. ~ (fullian) 2310. (bræcon) bebodo 3817.
- bebohte**, s. bebycgan.
- bebúgan**, amplecti, circumdare; circum incolere; vitare, evitare. Andr. und El. XXXIX. 160. præs. sg. 3. (Fison . . sæfoldan dæl bráde) bebúgeð 223; vom umgebenden Wasser auch sonst: 'svá vide svá vater bebúgeð' A. 333. 'svá vater ~' Beov. 186. 'svá sæ ~' Beov. 2447; pl. 3. bebúgað (bráðne hvyrf) 3840. inf. (ne meahthe he þa gehðu) bebúgan El. 608. Vgl. M. gl. 348: 'beeóde, búgede, incoluit'. S. búgan.
- bebycgan**, vendere Gr. 2, 800. præt. coni. 3. (ꝥ he) bebohte.
- béc**, libri, s. bóc.
- becuman**, venire, supervenire, accidere, superare Gr. 2, 805. præt. sg. 3. becom 2975. (se dyne) ~ (of heofonum) II, 468. (storm) ~ (þegen) II, 388. (him þæs grim leán) ~ 46. sg. 1. (ic in þæm) becvom II, 180. sg. 3. ~ (tò háme) 3384. (dægvóma) ~ (ofer . .) 3273. (in gást) ~ 4168. (fær spell) ~ 3064. (flódegsa) ~ (gástas) 3375.
- bedálan**, privare, orbare Gr. 4, 635; 637; 639. part. præt. bedáled. (máð-
mum) ~ A. 309. (dugeðum) ~ 927. (duguðum) bedéled II, 123. (góða) ~ II, 187. sg. acc. 'bedáledne, expertem' M. gl. 375. inf. (góde) bedálan Ps. 83, 13. pl. nom. (dreámum) bedáldre II, 68. und 346. (sorgum) ~ II, 298. S. noch 'bidáled' Ex. 88, 1. 86, 15. 265, 33. 321, 27.
- bedd** (n.) lectus = bed Gr. 1, 254; 2, 736; I, 333. D. M. 853. sg. acc. (on) ~ (gán) 2228. (on ꝥ níó) ~ 342.
- bedéled**, privatus, s. bedálan.
- beddrest** (f.) lectus, cubile. sg. acc. ~ e (gestáh) 2242. 2709.
- bedragan**, decipere, fallere. præt. sg. 3. bedróg 599. alts. bidriogan, bedreogan Schm. gl.
- bedreósan**, decipere, fraudare, privare aliquem aliqua re Gr. 2, 807. Das partic. præt. 'bedroren' wird in der Bedeutung 'deceptus', wie es scheint, mit 'on' construiert: 525. 820; in der Bedeutung 'privatus' mit dem dat. — sg. nom. bedroren (eorlum) 2093. pl. nom. ~ e

- (fyrdgesteallum) 1993. ~ (dóme) 2076. Unser Wort war Gr. 4, 700. unter 14. zu erläutern. Vgl. unten befillan; bidroren im Cod. Exon. 139, 24. 291, 8. 306, 31.
- bedrifan, adigere, cogere, compellere Gr. 2, 800. præt. sg. 3. bedráf (Con helle) 743. ~ (in þ háte hof) II, 193.
- bedyrnan, celare, occultare (M. gl. 351.) part. præt. bedyrned 261, mit folg. þ. ~ (in legere) El. 601.
- befæðman, amplecti, complecti, amplexari. præs. sg. 3. befæðmeð II, 312; 361. inf. befæðman 3357. II, 291.
- befangan, s. befón.
- befaran, peragrare; circumvenire, intercludere, irretire Gr. 2, 805. part. præt. pl. nom. befarene 3426.
- befeallan = befillan, cedere, prosternere. præt. sg. 2. befealdest 1007.
- befeallan, cadere, corrure, proiici Gr. 2, 805. part. præt. pl. befallene 329.
- befeolan, sepelire. Ex. 340, 23: 'under eorðan befeolan' bury under earth Th. part. præt. befolen 4077. Gehört 'befolen in fyrhæ' El. 196. hieher?
- befeore 3619 = beforan. S. fore.
- befón, comprehendere, tenere, circumdare, amplecti Gr. 2, 800. svá ic mæg befón vordum, 'narrabo' Ps. 74, 2. præt. sg. 2. þú befenge Ex. 6, 7. sg. 3. he befeng, 'circumdedit' M. gl. 419. (mid handa) ~ 3344. (he mid handum) ~ El. 842. (veal eall) ~ Ex. 478, 13. part. præt. (fýre) befolen Bv. 4541. D. M. II, 653. (habbað me helle clommas) befangen 373.
- beforan, prap. c. dat.; ante, coram. 809. 3022. II, 390; 488.
- befyllan, proicere, prosternere, detrudere; privare, orbare. part. præt. (hæfð) befyllad 360. (secgum) ~ 2118.
- bëgan = hûgan, curvare; frangere, deprimere. præt. sg. 3. bëgde II, 383. bëgas s. beág.
- begen, bâ, bâ; båtva, ambo Gr. 1, 765. nom. begen 973. 1581. båtva 762. 837. gen. bega 2594. begra 722. 800. 1887. 1908. dat. bâm 128. 191. 1705. II, 489. bâm tvâm 559.
- begeotan, begetan, obtinere, adipisci, acquirere, invenire Gr. 2, 800. præt. sg. 3. (vif) begeát 1125. (land) ~ 1474. (vite) ~, poenas dedit 2561. pl. 3. begeton (feóvertig bearna) II, 475. con. sg. 3. (þ he lifgende land) begete A. 378; ähnlich 4134.
- begrindan, separare, privare Gr. 2, 807. præs. sg. 3. (hine selfa) begrindeð (dugeðum) 1516. Die Bedeutung steht noch nicht fest; das præt. pl. 3. kommt im Cod. Ex. 408, 3. vor, in folgender dunkeln Stelle eines Räthsels: 'sindrum begrundon fingras feoldan'.
- begroren, ? horrens, stridens. pl. nom. (súsl) begrorene II, 52.
- begrornian, moerere. gerund. tó ~ ne 243.
- behabban, cingere, circumdare, comprehendere. behabban on hreðre Ex. 347, 9. præt. sg. 3. behæfde heápa vyn hælendes burg Ex. 460, 16. pl. 3. (þ hie) behæfdon 2448.

- behealdan**, servare, observare, custodire, obtinere. Gr. 2, 801. A. und El. S. 145. (stól) ~ 365. præt. sg. 3. beheold (stove), oculis observavit, intuitus est 107. (þá menigeo) ~, tuitus est 3134.
- beheóvian**, abscindere, privare. (aldre) ~ 2638. præs. coni. sg. 3. (hvonne me vráðra sum aldre) beheóve 2695.
- behindan**, pone, a tergo; alts. bi hindan. 3385. Gr. A. und El. XXVI. Ex. 10, 19.
- behófan**, egere Gr. I, 364; auch decere. præs. sg. 3. behófað II, 211. (læfmon læces) ~ Ex. 336, 8.
- behvylfan**, ? subvertere, evertere, delere 3355. Im Altsächsischen bedeutet 'bihuelbian' camerare. Schm. Gl.
- beleósan**, privare, orbare Gr. 2, 807. præt. sg. 1. ic beleás (hêrum) Ex. 407, 35. part. præt. pl. nom. (leóhte) belorene 86. (luste) ~ A. 1080.
- belicgan**, imponere, cingere, circumdare, afficere; situm esse. præs. sg. 3. beligeð 229. belitð 232. præt. sg. 3. belegde (húsce) 2376. pl. 3. (þ ve clomum) belegdon. part. præt. pl. nom. (lige) belegde 3814.
- bell** (m.) clamor. sg. nom. ~ (egsan) clamor terroris. 3050.
- belúcan**, claudere, obserare, includere Gr. 2, 806. præt. sg. 3. (þá he þ scip) beleác 1386. (beorhtum streánum) he beleác (útan) 224. (behindan) ~ (vyrd mid vâge) 3385. (on láste) ~ (liffes êðel) 1570. (him on láste) ~ (hihtfulne hârn) 942. (him on hoh) ~ (merehúses mùð) [1358. imperat. belúc (heóra vegas mid þinum sveorde) 'conclude adversus eos' Ps. 34, 3. inf. (locum) belúcan El. 1027. part. præt. pl. nom. (vealle) belocene 4213. (vâron handa) ~ 2972.
- bême**, býme (f.) tuba D. M. 849. sg. gen. bêman Ps. 150, 3. ~ (stéfne) II, 173. und 239. pl. dat. (ârnun) bêmun 3145. acc. bêman (blávan) II, 604. S. býme.
- bemeornan**, lamentari, lugere, dolere Gr. 2, 801. præt. sg. 3. (þin ferhð) bemearn 2303.
- ben** (f.) vulnus. Gr. 1, 642. sg. dat. benne 181. pl. dat. bennun (seoce) 1967.
- bên** (f.) supplicatio, preces Gr. 1, 642. D. M. 27. sg. nom. 'min bên, postulatio mea' Ps. 118, 170. gen. þære bêne (tíða veorðan) 2520. acc. ~ e A. 476. 1028. 1613. El. 1089., und so gewöhnlich; auffallend kommt mir der acc. 'bên' Ex. 148, 23. vor.
- bêna** (m.) rogans, supplex Gr. 1, 645. D. M. 27. sg. nom. (svá ic) ~ (væs) 2242. (svá þú) ~ (eart) 2351. pl. nom. (svá ge) bênan (sint) A. 348.
- benæman**, privare, spoliare Gr. 2, 807. 4, 635; 639. I, 361. mit folgendem gen. oder dat. der Sache. (rodera ríces) ~ II, 348. (ríhte) ~ 2146. part. præt. (vuldre) benemed II, 122. S. beniman.
- bend** (m.) vinculum Gr. 1, 642. 2, 227. Das genus scheint zwischen masc. und fem. zu schwanken. S. Kemble's Gloss. s. v. Sg. acc. (on láðne) bend II, 541. neben dem acc. 'bende' Ex. 402, 15. pl. dat. bendum II, 49; 415. Der plur. nom. acc. bendas ist häufig; z. B. 3952. M. gl. 398. Ps. 2, 3; 106, 13; 115, 7. 149, 8.

- beneotan**, privare Gr. 2, 807. 4, 639. mit folg. Dat. der Sache. præs. coni. sg. 3. (ƿ me vráðra sum feore) beneote 1825. ind. (aldre) beneoteð 1037.
- beniman**, demere, spoliare, privare, mit folg. Dat. der Sache, wenn nicht 'beniman dreámas' 481. zu behalten oder besser in den Gen. 'dreámes' zu verändern ist. præt. sg. 3. (dreáme) benam 56. part. præt. (ƿ he ús hæfð heofonrice) benumen 361.
- beó**; s. vesan.
- beóðan**, offerre; afferre (nuncium), annunciare, imperare, iubere; accire, accersere Gr. 1, 897. præt. sg. 2. (þára þe þú unc) bude 2429. sg. 3. beád (nihtfeormunge) 2426. ~ (reste ƿ gereorda ƿ his recedes hleóv ƿ þegnunge) 2434. ~ (metodes nihte) 4164. pl. 3. beodon (árende) 555. beodan 3095. budon (visdóm) 3545. coni. sg. 3. (visdóm) bude 3650. (hvæt seó rún) ~ 4257. (hvæt ƿ svefen) ~ 4046. part. præt. (þa væs beácen) boden A. 1202. (væs hild) ~ El. 18.
- beóðgereord** (n.) epulæ, convivium, coena. pl. acc. ~ u 1513. Vgl. beóðgast A. 1089.
- beofian**, tremere, pavere. part. præt. pl. beofigende II, 622. S. bifian.
- beóhata** (m.) dux 3182. S. die Anmerkung daselbst.
- beón**, esse; s. vesan.
- beoran** = beran, ferre, tolerare Gr. I, 348. — ~ II, 159; 207.
- beorg**, beorh (m.) mons Gr. 1, 246; 348. 2, 287; 3, 395; aber auch = burh, arx, urbs munita. 'æfter beorgum' 3061. = 'æfter burgum' 3439. — sg. acc. (stigan on Seone) beorh 3315. (on) ~ (ástág) II, 683.
- beorgan**, bergan, abscondere, servare, tueri; mit folgendem Datív. Præs. sg. 3. 'svá svá man byrhð þám aplum on his eágum' Ps. 16, 8. pl. 3. beorgað (him) Ex. 150, 19. (sávlum) ~ Ex. 335, 19. præt. sg. 3. bearh (his aldre) 2618.
- beorhhleoð**, beorhhlið (n.) fastigium montis, locus declivis, declivitas. sg. dat. (under) beorhhliðe El. 787. (on þám) ~ El. 1009. pl. nom. beorhhliðu 3377. dat. (under) beorhhleoðum 2153. Vgl. Ex. 438, 27: 'ofer beorghleoða.'
- beorht**, bearht, birht, lucidus, clarus, illustris Gr. 1, 732. 2, 206. 3, 579. I, 348; 351. sg. nom. beorht 89. ~ (vela) 1597. ~ (gebedda) 1822. (þeós) ~ e (sunne) 808. ~ e (blisse) 14. acc. beorht (searo) 3148. pl. dat. ~ um (streámum) 223. acc. (on þá) ~ an (gescæft) II, 140. ~ an (bláða) II, 485. ~ e (bláða) II, 419. ~ e (burhveallas) II, 297. beorhte, adv. ~ (blican) 1816. (scinað) ~ II, 216. ~ (scinan) 2186. superl. (beáma) ~ est 3178. (beácna) beorhtóst A. 242. (leóhta) ~ El. 947. S. vlitbeorht byrht.
- beorn** (m.) vir, vir fortis, miles Gr. 1, 638. 2, 156. I, 348; 350. sg. nom. beorn 1115. 1577. 1794. 2114. ~ (mid brýde) 1807; 2028. dat. beorne 978. (brýde æt) ~ 2632. (brýd tó) ~ 2776. acc. beorn 2420. pl. nom. beornas 3304. II, 511. gen. beorna 1674. 1822. 2461. 3330. 3492. acc. beornas 3750.

- beornan**, ardere = byrnan, birnan st. brinnan. præs. sg. 3. beorneð II, 415. partic. præs. pl. acc. beornende (bealo) II, 71.
- beórsele** (m.) aula cerevisiaria Gr. 2, 518. pl. nom. acc. beórselas 3492.
- beót** (n.) minæ, comminatio, periculum, poena Gr. I, 370. sg. nom. beót (væs forborsten) 70. dat. (in þám) ~ e 3783. S. auch bót.
- beóð**, zu beón und vesan.
- beran**, ferre, afferre. præs. sg. ic bere (drihtnes dómas) 4261. þú bere (on hand) 4265. sg. 3. (þá þe visdóm) bereð 3660. pl. 3. (þám þe his spel) berað 3995. præt. sg. 3. bær 632. 641. (vudu) ~ (sumu) 2880. ~ (bitres fela) 476. pl. 3. bæron 213. (hine ýða vide) ~ 1425. (volcnu regnas) ~ 213. inf. beran (on hand) 4221. ~ 731. (in gylp) ~ 4272. part. præt. boren (z. B. in ærboren). 'heofonveardes gæst væs boren ofer holm' 120. part. præs. berend (z. B. in æsberend).
- bereáfian**, berýfan (Ex. 317, 9.), diripere, spoliare, populari Gr. 2, 801; mit dem acc. der Person und dem dat. (oder gen.) der Sache. 'bereáfien, ávæstan, vastare' M. gl. 439. præs. con. 3. þ he bereáfige (þone earman) Ps. 9, 30. præt. sg. 3. 'bereáfode, populabatur' M. gl. 424. pl. 3. bereáfodon (receda vuldor reádan golde since J seolfre) 3577. (golde) berófan 2072. part. præt. bereáfed M. gl. 363. (væs) bereáfod 2974. (blæde) ~ 856. (duguðum) ~ A. 1315. (dóme) ~ Ex. 11, 10. (hafað mec) ~ (rihta gehvylces feohgestreóna) El. 909. berófen. pl. nom. (since) ~ e 2965. (gæste) ~ e A. 1085.
- berénian**, ?struere. S. Kemble im Gloss. zu Bv., und Gr. zu A. und El. S. 158. præt. pl. 3. (vróht) berénedon 3076. Vgl. vróht vebban A. 672. El. 310.
- berhtmhvæt**, oculi nutu celerior, celerrimus Gr. 2, 564. pl. nom. (ligetu bláce) berhtmhvate 3898. S. bearhtm.
- berófen** s. berýfan, unter bereáfian.
- berstan**, rumpi, dirumpi, scindi Gr. 1, 245. præt. pl. 3. (vâgas) burston 3412. part. præs. (brim) berstende 3406. S. forberstan.
- bescyrian**, fraudare, spoliare, orbare Gr. 2, 807; 4, 635; 637. mit dem gen. oder dat. der Sache verbunden. præt. sg. 3. (æðele) bescyrede (his viðerbrecan) 63. (ac me) ~ (scyppend eallum) Ex. 427, 34. part. præt. bescyred. sg. acc. (scyldum) bescyredne Ex. 314, 2. pl. nom. (vuldres) bescyrede II, 345. (duguða) ~ Ex. 155, 29. 'næron hi bescyrede sceattes villan' non sunt fraudati a desiderio suo Ps. 77, 29. (vilna) biscyrede Ex. 166, 24. (éðle) bescyrede Ex. 3, 7. Im Cod. Exon. ist b i scyrian häufiger; z. B. 'þ hine se árgifa calles biscyrge módes cræfta' Ex. 294, 7. 'dreámum biscyred' Ex. 330, 23. (vuldre) biscyrede Ex. 142, 17. (dreámes) ~ Ex. 93, 3. pl. acc. (leóhtes) bescyrede 391; 393.
- beseald** s. besyllan.
- beseón**, biseón (Ex. 67, 13.), adspicere, respicere, prospicere, intueri Gr. 2, 801. præt. sg. 3. beseah (on Abeles gield) 973. ~ (t ó roderum) 4168. ~ (við þæs valfylls) 2556. 'he beseah við min, re-

- spexit me' Ps. 39, 1. 'of heofenum ~, de coelo prospexit' Ps. 52, 3. imperat. beseoh 'aspice' Ps. 83, 9. ~ (vingeard þisne) 'visita vineam istam' Ps. 79, 14. ~ (þú me on fultum) 'in auxilium meum respice' Ps. 70, 11. ~ (me tó fultume) 'intende in adiutorium meum' Ps. 37, 21; mit tó Ps. 12, 3; 21, 1. Ex. 180, 8. El. 83; mit on Ps. 83, 15. 89, 18; mit ongeán Ex. 280, 11.
- besleán**, **beslagan**, percutere; spoliare, orbare Gr. 2, 801. mit dem Dat. der Sache. Prät. sg. 3. beslöh (synsceaðan sigore Ƿ gevealde) 55. part. prät. beslægen. pl. nom. (freóndum) ~ e 2005.
- besmítan**, inquinare, contaminare Gr. 2, 801. præs. sg. 2. (forhvan þú unsyfre) bismite Ex. 90, 34. pl. 3. heó besmítað 'contaminaverunt' Ps. 54, 20. inf. (vylme) besmitan Ex. 305, 8. (synnum) ~ 2675. part. prät. besmiten (mid synne) 1515. pl. nom. ~ e. 'heó onsceoniendlice syndon gevordene Ƿ heóra villan vráðe besmitene, corrupti sunt et abominabiles facti sunt in voluntatibus suis' Ps. 52, 1. (vráðe) ~ Ps. 106, 16. 'besmittod, caccabatum' M. gl. 416. Vgl. 'besmitenysse, squaloris; spurcitiá'. M. gl. 362. 402.
- besnādan**, amputare, privare. inf. besnādan (seolfes blādam) 4031. part. prät. besnāded (telgum) 4073. Vgl. besnyðan, privare (Gr. 2, 807. und zu A. u. El. S. 131.); die Verbindung 'ealdre besnyðede,' vita privavit (El. 1325.), findet sich auch Bv. 5844.
- bestēman**, **bestýman**, circumfundere. part. prät. bestēmed. (blóde) ~ 3377. Ex. 67, 10. und Bv. 967. (hier 'bestýmed'). (sváte) ~ A. 1240. (dreóre) ~ A. 1475. sg. acc. (være) bestēmdan (sāhengeste) A. 487. und hiezu Gr. Erläuterungen S. 103.
- bestrudan**, rapere, diripere, vastare, spoliare, mit dem dat. Prät. pl. 3. bestrudon (stigvítum) 2073. Vgl. unten 'strudan' 2550. 4228. El. 904.
- besvelan**, urere, adurere, ustulare. part. prät. fyre (besvæled) 3955. (glédum) ~ Bv. 6078.
- besvican**, decipere, fraudare Gr. 2, 801. D. M. 378. præs. con. pl. 2. (hú ge hi) besvican 431. prät. sg. 3. besvác 326. 598. 894. 3547. 4269. inf. besvican 449. part. prät. besvican 526.
- besyllan**, dare, tradere; instruere, exornare. part. prät. (sinnihte) beseald 42.
- besyrvan**, insidiari, insidiis irretire. (fácne) ~ 2674., wo man die Bemerkung nachlesen wolle. Vgl. Haupt's Zeitschrift für deutsches Alterthum, Band 5. S. 227.
- bet**, **betr**; s. góð.
- bētan**, reparare, emendare; damnum alicui sarcire Gr. 1, 905; auch 'mederi, dem Uebel abhelfen, heilen' D. M. 988. præs. con. sg. 2. (Ƿ þú him hygeteónan) bēte 2726. part. pl. 3. (hyra mægen) bēton 3060. inf. bētan (hearmcyde) 621.
- betst** 792. = betest. S. góð.
- betuh**, prap. mit dem dat. und acc., inter. (him) ~ 763. Vgl. 'betveoh brúvum, interciliium' M. gl. 316. betvux, inter' M. gl. 344.

- beūtan**, extra. ~ (earcebordum) 1349. 'vundorlic is geworden þin visdóm eall, se is beūtan me' mirabilis facta est scientia tua ex me Ps. 138, 4. S. auch būtan.
- bevarigan**, arcere, avertere, defendere, propulsare, mit dem dat. der Person und dem acc. der Sache: (ƿ þū inc bām tvām meah̄t vite) ~ 564 = beverian, beværian. 'beverede, protexit' M. gl. 432. cf. Ps. 55, 11. 82, 1.
- beveorpan**, protrudere, proicere; expellere, eicere. præs. sg. 3. 'oft ūtan beveorpeð anre þecene,' oft casts out from a house Ex. 493, 20. part. præt. (he hæfð ūs) bevorpen (on ealra vita mæste) 392.
- bevidan**, involvere, revolvere, includere; circumdare Gr. 2, 801. præs. sg. 3. 'svā þas foldan fæðme bevindeð þes east rodor ƿ æfter vest' quantum distat ortus ab occasu Ps. 102, 12. (mōde) bevindeð Ex. 298, 18. (heafe) ~ Ex. 343, 1. pl. 3. (streánum) bevindeð 2206. præt. sg. 3. (mid hūsce) bevand (on hige sinum) 2331. inf. (blāde) bevidan 4119. part. præt. (mid velan) bevunden 418. (velan) ~ 664. (vynnum) ~ II, 651. (mid vuldre) ~ Ex. 412, 18. (life) ~ Ex. 490, 20. 'hi habbað ealle heóra fætnesse . . . ūtan bevunden, adipem suum concluderunt' Ps. 16, 9. Andere Verbindungen mit 'bevunden' lese man nach in Gr. 2, 591. und Gr. zu A. u. El. S. 94. u. 103. Vgl. gebindan.
- bevlītan**, videre, prospicere. præt. sg. 3. bevlāt (ofer exle) 2919.
- bevreccan**, propellere, expellere. præt. sg. 2. (nū þū ūsic) bevræce (in) Ex. 186, 25. pl. 3. (þā ūs ēc) bevræcon (tō . . . æhtgevalde) 3823. part. præt. (være) bevreccen A. 269. pl. nom. (ceólas sande) bevreccene El. 251. S. noch Grimm's Erläuterung zu A. und El. auf S. 103.
- bevrihan**, operire, tegere; protegere. præt. sg. 3. (mid fiðrum) bevreah Ex. 195, 23. (he hi volcne) ~, 'expandit nubem in protectionem eorum' Ps. 104, 34. part. præt. sg. nom. bevrigen (mid flōde) 156. pl. nom. (væron) ~ (mid vætrum) 1455. (væron) ~ e (mid veorcum) 3562. (heortan) ~ e (orþoncendum) Ex. 429, 34. 'þær ve væron bevrigene mid deaðes sceade' operuit nos umbra mortis Ps. 43, 20. 'mid minum bysmre ic eom bevrogen' confusio vultus mei operuit me Ps. 43, 17.
- beþeccan**, contegere, cooperire; protegere. præt. sg. 3. (fæðmum) beþehte 3757. pl. 3. (leáfum) beþehton 842. part. præt. sg. nom. (eofurcumble) beþeht El. 76. pl. nom. (lyfthelme) beþeht 2989. (þýstrum) ~ e 76. (þrōsme) beþehte El. 1298.
- bī, bý** = be, præp. c. dat., iuxta, prope, in, cet. (him) bi 457. ~ (his heortan) 527.
- bidan**, expectare, opperiri, manere Gr. 1, 896. 4, 660. mit dem gen. der Sache, oder absolut; der acc. scheint indessen nicht unerhört (z. B. 'bidan gesceapu' 839., wobei freilich zu beachten, dass 'gesceap' in der Bedeutung von 'fatum, decreta fati,' wie im Altsächsischen (s. Schm. gl. s. v. und Gr. D. M. (I.) 500.), nur im plur. nom. und acc. vorkommt. Schmeller nimmt gradezu an, dass Hel. 6, 13: 'bēd

- þat víf vurdigiscapu' (bèd ist præt. von bidan) und Hel. 147, 11: 'bèd metodo giscapu' der acc. für den gen. zu stehen scheine. S. gesceapu 1567. 2463. 2821., nebst der Bemerkung daselbst, und unten s. v. Præt. sg. 3. bād 3229. (here stille) ~ (vitodes villan) 3479. (he þæs þrage) ~ 2768. ~ (māran mægenes) 3142. ~ (sōðra gehāta) 1419; (ähnlich: pl. 3. 'bidon þeódnes gehāta' Ex. 34, 11. u. sonst). (se þæs vordes) ~ A. 261. inf. bidan El. 253. Ex. 149, 9. und öfter absolut: manere, remanere, habitare. ~ (selfes gesceapu heofoncyniges) 839. (vræcna) ~ 39. (deáðes) ~ 919. (vitodes) ~ 2269. (vyrde) ~ 2564. ~ (sāran sorge) II, 27.
- bidan**, rogare, flagitare, precibus adire s. fatigare, obsecrare Gr. 1, 897. 4, 655; mit dem gen. der Sache; oft auch reflexiv; mit folg. ꝥ oder dem inf. — præs. sg. 1. (ic.. liffréan lissa) bidde 3200. (ic þé) ~ (nú, ꝥ..) 2809. 'ic bēne tō þé bidde' Ps. 140, 1. (dō, svā ic þé) ~ 2219. (dōð, svā icþeóv) ~ 2459. præt. sg. 1. (ic) bād (ꝥ he vorhte) 813. sg. 3. bād (ꝥ..) 1656. ~ (meotod miltse) II, 439. ~ (him ful-tumes) 2020. (svā hine Abraham) ~ 2752. ~ (hine āreccan) 4059. ~ (him þræcrofe.. þæs rād āhiogan) 2025. ~ (him hlāfas vyrcan) II, 674. pl. 3. (hine) bādon (ꝥ..) 777. ~ (mihtigne, ꝥ..) 845. ~ (bletsian) 3877.
- bifian**, tremere. part. præs. (ides) bifiende 1965. 'bifiend, tremebunda' M. gl. 431. 'biuiende, tremebundus' M. gl. 391. S. auch beofian.
- bigstandan**, adstare, assistere, adesse, adiuuare Gr. 2, 903. præs. pl. 3. bigstandað (me strange geneátas) 284. præt. pl. 3. (him) bigstóðan Bv. 6089.
- bil** (n.) securis Gr. 1, 643. sg. dat. (mid þy) bille 2925. acc. bil (indufon) El. 122. pl. gen. billa (ecgum) 4226. pl. dat. billum (ābreótan) 3128.
- bilevit**, simplex, mitis, comis, mansuetus. sg. acc. ~ ne II, 243. S. bilvit, bylyvit.
- bilsvaðe** (n.) vulnus securi factum 3258. Gr. 2, 528., wo man ausserdem die aus Beovulf beigebrachten Composita mit svaðu nachlese. Ueber 'svaðe' (vestigium, casura; orbita, via) Z. 1996. 2071. 2108. A. 673. Ex. 487, 23. S. das Nähere unten s. v.
- bilvit** = bilevit. Gr. 1, 733. sg. nom. bilvit (fæder d. i. Gott) 853. acc. 'þā se hālgā gebād) bilvitne (fæder)' A. 997. Vgl. D. M. S. 442.
- bindan**, ligare, impeditum tenere aliquem, coëcere Gr. 1, 251. præt. sg. 3. (Faraónes cyn gyrdvite) band 2944. S. gebindan.
- birnan**, ardere Gr. 1, 245; 898. præt. sg. 3. (heofoncandel) barn 3044. S. beornan, byrnan.
- bisceop**, **biscop** (m.) episcopus. sg. nom. (leóða) bisceop 2097. dat. (godes) bisceope 2117.
- bisen**, **bysen** (f.) exemplum, norma, præceptum. sg. acc. 'bisne, norman' M. gl. 377. pl. acc. bisne 568. S. bysen.
- biggian** = bysgian, occupatum esse. præt. pl. 3. (vræce) biggódon 1259.
- bitan**, mordere, manducare. imperat. sg. bit (hit ꝥ byrge) 516.

- bitēr, amarus; tristis Gr. 1, 254. sg. nom. se bitera (deāð) 3740. gen. bitres 476. II, 276. acc. (in pone) biteran (grund) II, 150. pl. acc. þá biteran (récas) 324. superl. (boda) bitresta 760. — bitre, bitere, adv. amare. bitre 800. ~ (gehugod) 722. ~ (gefyllt, amaritudine?) 641. bitere II, 419. A. 33.
- bið, býð, est, erit; s. vesan.
- blác, pallidus; splendidus, fulgens Gr. 1, 732; 2, 16. I, 358. und zu A. und El. S. 124. S. unten 'blícan'; eine Nebenform ist 'blæc' (A. 1263. 'lég onetteð blæc-byrnende' Ex. 448, 18., wie Ex. 467, 25: blæc-byrnende); ob ein adi. 'blæc, pl. blæce' in der Bedeutung von 'obscurus, niger' anzunehmen sei ('in blacum reáfum' 3141.), steht dahin. Sg. nom. se bláca (beám) El. 91. gen blácan (fýres) 3764. dat. ~ (lýge) A. 1541. acc. blác (bealoves gást) II, 720. pl. nom. bláce II, 71. ~ (stódon scire leóman) 3040. (ligetu) ~ 3899. þá blácan (feónd) II, 197. dat. (in) blácum (reáfum) 3141. acc. bláce (beámas) 3050.
- bláchleór, genis candidis, pulcher Gr. 2, 630; 649. sg. nom. ~ ides 1965; nochmals Jud. 135, 12.
- blad (n.) folium, ramus Gr. 3, 411; pl. nom. (brád) blado 991.
- blæd (m.) flatus venti secundus; gloria, prosperitas, beatitudo; excellentia, præstantia, potentia; vitæ voluptatis usura Gr. 1, 683. sg. nom. ~ 14. 3972. 4080. II, 365. (bið eóver) ~ (micel) 3492. gen. blædes (brúcan) 1887. und A. 17. dat. blæde (bereáfod) 856. (on his) ~ 4118. acc. blæd 1602. 2577. 3682. 4200. 4226. (his væstma) blæd 207. (cneóvmaga) ~ 3247. (lissa) ~ 3474. (unscyndne) ~ 4280. pl. nom. (eorðan) blædas Ex. 447, 28. 'blædas, spiracula' M. gl. 430. S. bléd.
- blæd (f.) fructus; ramus. sg. acc. (grêne) blæde 1469. pl. gen. blæda 888. 899. dat. (beorht on) blædum 4017. ~ 4031. acc. blæda 880. II, 419. S. bléd.
- blæddæg (m.) dies faustus, felix; prosperitas. pl. gen. (breác) blæddaga 1196. (brúcað) ~ 200. (brúcan) ~ Ex. 242, 16.
- blæst (m.) flatus, ventus secundus. sg. nom. (bæðveges) blæst 3219. (fýres) ~ Ex. 198, 25. acc. (þurh liges) ~ Ex. 228, 6.
- bland (?m.) mixtio. (sances) bland|'alternus cantus, carmen amoebæum' 3238. Thorpe schlägt vor, anstatt bland, 'blan' (von blinnan, cessare) zu lesen, und übersetzt dann: 'he ceased from song'.
- blátende = blát, livens, lividus. Gr. Erl. zu A. u. El. S. 125. ~ (nið) 978. Ex. 48, 13: 'þ bið frecne vund, blátást benna', that is a perilous wound, of sores most deadly, nach Thorpe's Uebersetzung, der blát = bleát 'pauper, miser' (blutt und blös, Gr. I, 368.) genommen zu haben scheint, das er anderswo (Ex. 161, 24. 'bibúgan pone bleátan drync') durch 'livid' übersetzt, Kemble aber (im Gl. zu Bd. I. seines Beóvulf) durch 'potus letalis' wiedergibt.
- blávan, flare Gr. 1, 249. Haupt 3, 70. præs. sg. 3. bláveð (beorhtlice) Ps. 147, 7. plur. 3. (englas ælbeorhte on efen) blávað (býman on

- brehtme), tubā canunt Ex. 55, 10. (svōgaš vindas,) blāvaš (brecende) Ex. 59, 11. inf. (hāteš bēman) blāvan II, 604.
- bléd (f.) fructus, ubertas, id quod optimum, nobilissimum est; ramus; flatus, inspiratio. Gr. 1, 255; 642. Dfnb. 313. sg. nom. (vuldres) ~ II, 595. acc. (gāstes) ~ II, 529; 647. pl. nom. (grēne) blēda 4035. dat. (on þæs beāmes blēdum) 4025. S. blād. In der Bedeutung von 'fructus, ramus, folium' u. Aehn. kommt die Form 'bléd' im Cod. Exon. häufig vor; z. B. 72, 10; 153, 1; 192, 26. 200, 3; 9. 202, 18. 212, 9. 226, 7. 230, 2.
- bletsian, blessian, prædicare; benedicere (segnen) Gr. 1, 255; 908. 2, 272. Dfnb. 313. præ. pl. 1. ve bletsiaš 3917. pl. 3. (þā þec) bletsige 3899. 3908. inf. blētsian 2351.
- bletsung (f.) benedictio. 'bletsunge, crucis signacula' M. gl. 381. — sg. dat. ~ e 1755. 2325. acc. ~ e 2100. pl. gen. bletsunga (leán) 2114. Das Wort kommt in den Psalmen häufig vor.
- blīcan, lucere, fulgere, splendere, nitere Gr. 1, 896. 2, 16. Erl. zu A. u. El. S. 116. præ. sg. 3. blicš (þeós beorhte sunne) 808. præ. pl. 3. blicon (bordhreoðan) 3088. inf. (beorhte) blīcan 1816.
- blind, cæcus Gr. 1, 252; 732; 735. 2, 228. sg. nom. ~ 2485.
- blis (f.) gaudium Gr. 1, 255; 642. sg. nom. ~ II, 383. A. 1014. gen. 'blisse, iubilationis' M. gl. 383. dat. 'blisse, tripudio' M. gl. 358. 'plausu' M. gl. 430. ~ 1755. 2325. acc. blisse 14. pl. dat. blissum (hrēmig) A. 1699.
- blīðe, lætus Gr. 1, 253; 735. sg. nom. blið 652. (milde J) bliðe Ps. 144, 9. ~ 748. pl. nom. bliðe 3511. II, 615. acc. bliðe (geþohtas) II, 207. dat. 'bliðum, voti compositibus' M. gl. 347.
- blīðemōð, lætus animo, hilaris Gr. 2, 664. sg. nom. ~ 1463. 1794. 4230. pl. nom. ~ e 3771.
- blīðheort, lætus corde Gr. 2, 657. sg. nom. ~ (cyning) 192.
- blōd (n.) sanguis Gr. 1, 252. sg. nom. blōd 181. 1009. flōd blōd gevōd 3391. dat. ~ e 1513. 2926. 3377. acc. blōd 981. 1026. II, 551.
- blōdegesa (m.) tempestas sanguinolenta, wie 'ligegeša' und ähnliche gebildet. sg. acc. ~ n 3406; s. jedoch auch Gr. Erl. 143.
- blōdgyte (? f.) cædes, occisio, internecio, Blutvergiessen. sg. nom. ~ (veorðeð mongum gemeldad) Ex. 448, 19. acc. 'þæs þe blōdgyte vāpnum gespēdeð' quod sanguinem armis fudit 1521 ~ (vorhtan) Ex. 44, 26. 'ne sceal þes vong gode þurh blōdgyte gebūten veorðan' Ex. 120, 23.
- blōdig, cruentus Gr. 2, 291; 302. pl. nom. ~ 2153. (bilsvaðu) blōdige 3258.
- blondenfeax, 'qui comam mixtam, i. e. griseam, habet' Kemble s. v. feax, also μεσαιοόλιος, II. XIII, 361. Grimm dagegen (Gr. 2, 691.) übersetzt das Wort durch 'flavicomus'. Kemble's Uebersetzung scheint begründeter; Z. 2335. wird die hochbetagte Sarah 'brýd blondenfeax' genannt; Z. 2594. Loth; und Bv. 3188. heisst es ausdrücklich 'blondenfeaxe gomele', ist also von Greisen gebraucht; ebenso: 'volde blondenfeax beddes neósan gamela Scylding' Bv. 3579.

- 'hrúron him (þeódne Scyldinga) teáras blondenfeáxum' Bv. 3741.
Vgl. auch Bv. 5919. S. feax.
- blóstma** (m.) flos. sg. nom. 'ofer hine scir cymeð minre segnunga sóð-
fast blóstma' super ipsum autem florebit sanctificatio mea Ps. 131,
19. dat. (beorht on) ~ n Ex. 423, 26. (eorðan) ~ Ps. 102, 14. pl.
nom. (fealve) blóstman Ex. 202, 24. dat. blóstmum (geblóven) Ex.
199, 5. (bearvas) ~ (nimað) Ex. 308, 31. ~ (fagere) Ps. 71, 16.
acc. blóstman (stences) II, 359.
- blótan**, immolare, sacrificare D. M. 32. ~ (sunu mid sveordes ecge) 2850.
'ongunnan heóra bearn blótan feóndum, sceuccum onsæcgean suna Ƿ
dohter' et immolaverunt filios suos et filias suas dæmonii Ps. 105, 27.
- bóc** (irreg. fem.) liber Gr. 1, 264; 646. 'bóc, opusculum' M. gl. 424.
R. Gr. §. 106. sg. dat. '(on forevardre pyssere) béc (ys ávriten be
me)' Ps. 39, 8. pl. nom. (þæs þe ús secgað) béc 227. 1717. Ex. 49,
14. (ús cýðað) ~ 966. (þæs þe) ~ (eveðað) 1234. (godcunde) ~
2606. 'béc, opuscula' M. gl. 423. ~ (leornere) Ex. 341, 25. gen.
(hvile gleávóst väre) bóca (bebodes) 3600. 'bóca gleáv' El. 1212;
Ex. 298, 33. 313, 22. (beorht) ~ (bibod) Ex. 99, 27. dat. (in) bó-
cum El. 825. (svá ic on) ~ (fand) El. 1255. 'on godes bócum' El.
204; 291. 'of bócum, bibliothecis' M. gl. 372. acc. béc (fore) Ex.
133, 34. 'þurh hálige béc' El. 365; 669; 852.
- bócere** (m.) vir doctus, eruditus; magus; doctor. pl. nom. (nú ús) bóceras
(secgað) 3459. (sume) ~ (veorðað visfaste) Ex. 331, 21. dat. (mid)
bocerum 3682.
- bócestaf** (m.) litera Gr. 2, 525. D. M. 1174. pl. dat. bócestafum (ávriten)
El. 91. acc. (basve) ~ as 4240. ~ 4257.
- boda** (m.) nuncius Gr. 1, 339. 2, 21; 421. sg. nom. ~ 487. 530. 555. 652.
678. 684. 722. 760. gen. bodan 708. acc. ~ n 660. pl. nom. bodan 507.
- bodian, bodigean**, nunciare, annunciare Gr. 1, 907. præt. sg. 3. (þone
dæg villan) bodóde 2770. imperat. pl. bodiað (æfter burgum) A. 535.
inf. bodigean (æfter burgum) 3439. part. præt. bodod El. 1141.
- bodscipe** (m.) nuncius, Botschaft; præceptum Gr. 2, 521. sg. acc. ~ 549. 780.
- bóg** (m.) arcus, curvatura; ramus; sinus Gr. 1, 23; 339. 2, 82. 3, 403;
411; 454. acc. 'heálicne b ó h þúfbæres pintreóves, altum frondentis
pini stipitem' M. gl. 376. pl. gen. 'bóga, arcuum' M. gl. 342. 'ramo-
rum' M. gl. 393. dat. bógum 3100. (on) ~ 641. 3427. acc. 'bógas,
propagines' M. gl. 372.
- bold** (n.) domus, atrium; prædium. sg. gen. boldes (brytta) El. 162. dat.
(bringan tó) bolde II, 150. acc. bold II, 688. (gevát in) ~ A. 656.
(brúcan burga ne) bolda II, 140.
- bolgenmód**, iratus animo; superbus Gr. 2, 691. sg. nom. ~ (Babilóne
veard) 3726. ~ e A. 1222. S. belgan.
- bora** (m.) is, qui fert, gerit; lator; sonst nur in Zusammensetzungen, wess-
halb auch 'rices boran' II, 501. (the rulers of the state, nach Thorpe)
zu verändern sein möchte, etwa in 'ræsboran' bellatores (1805. A.
139. 385.)

- bord** (n.) tabula, tabulatum, latera navis; clypeus Gr. 1, 252; 2, 227. sg. nom. 'scip sceal genægled, scyld gebunden, leoht linden) bord' Ex. 339, 16. ~ (stunað) Ex. 295, 29. gen. bordes (on ende) Ex. 496, 18. dat. (on) borde Ex. 345, 5. 'drúgað his ar on borde' Ex. 345, 15. acc. bord (upáhóf) 3182. 'he bord ongeán hefeð' Ex. 265, 23. pl. nom. 'bord, tabulæ' M. gl. 316. gen. 'þær væs borda gebrec Ƿ beorna geprec' El. 114. dat. 'vordum Ƿ bordum' El. 24. 'ordum Ƿ bordum' A. 1206. acc. (nægled) bord 1413. (under salved) ~ 1476. (under) ~ (gestáh) 1364. (ofer nægled) ~ (stæppan) 1428. (ofer ceóles) ~ Ex. 54, 2. Vgl. earcebeord.
- bordhreóða** (m.) clypeus, testudo Gr. 1, 267. 2, 499. zu A. u. El. S. 100. 'clypei defensio', nach Kemble (im Gl. zu Bd. I.), der 'hreóð = hleóð' protectio, defensio, setzt. pl. nom. (blicon) ~ an 3088. (bræcon) ~ El. 122. acc. (under) ~ an 3165; A. 128. (ofer) ~ 3249.
- bósm** (m.) sinus; alveus navis Gr. 1, 639. 2, 150. 3, 406. sg. dat. (on scipes) bósm 1301. (on lides) ~ 1327; 1405. pl. dat. 'bósmum, gremiis' M. gl. 403.
- bót** (f.) emendatio, reparatio, compensatio; præmium Gr. 1, 642. sg. nom. (earfoðsiða) bót 1471. dat. '(tò) bóte' (? adv. ultro, insuper) 3718. (sealde him tò) ~ 2712. acc. bóte (gesávon) 3511. ~ (lifes) 2934.
- botl** (n.) ædes, domus, domicilium Gr. 2, 100; 738. sg. nom. botl (velig) 1793. gen. botles Ex. 122, 4. ~ (brúceð) Ex. 125, 14.
- botlgestreón** (n.) opes domesticæ, patrimonium Gr. 2, 528; 926. sg. acc. ~ 1924. pl. gen. ~ a (brytta) 1615. dat. (onfèng) ~ um 1071.
- botlvela** (m.) = botlgestreón, boldvela (A. 103. 524. Ex. 272, 22.) Gr. 2, 537. sg. nom. ~ 1793; nach Jun. und Th.
- botm** (m.) fundus Gr. 2, 146; 151; 154. 3, 395. sg. dat. (fýre tò) botme 329; 360. (on) ~ (stóð) II, 720.
- brád**, expansus, latus Gr. 1, 916; 732. 2, 15; 1015. sg. nom. bráde (lond) II, 216. acc. bráðne (hvyrft) 3840. bráde (eorðan) 904. ~ (foldan) 1746. pl. nom. bráde (grène geardas) 507. brád (blado) 991. ~ (folc) 2327. acc. bráde (stánas) II, 673. ~ (ligas) 324. (burh Ƿ beágas) ~ 3485. bráðan (ligas) 760. (ofer) brád (brymu) 2186. (cynn) ~ (Ƿ bresne) 2795.
- bráðan**, expandere, dilatate; diffundi, spargi; secedere, recedere Gr. 1, 905. mit dem dat., in der Bedeutung 'sich entfernen, zurückziehen'; sonst mit dem acc. Præt. pl. 3. bráðdon (lotan feldhúsum) 3061; dagegen Ex. 287, 13: 'gesihð haðian brimfluglas, bráðan feðra'. Das Wort berührt sich mit 'brèdan, bræd, brúdon', das, wie 'bregdan' zuweilen (Ex. 156, 22. u. S. 506.), mit dem dat. construiert zu werden scheint (3151.) Auf weitere Belege ist zu achten. Anders verhält es sich mit oferbráðan 'operire' 3002. A. 1541. u. Erl. 134.
- bræsen**, bresne, æneus, potens, firmus. sg. nom. se bræsna (Babilóne veard) 3966. bresne (Babilónie) 3691. pl. acc. bresne 2795.
- brand** (m.) titio, incendium Gr. 2, 226. sg. acc. brand 324. pl. acc. (bæron) brandas 3764. = brond, das im Cod. Ex. häufig ist.

- breác s. brúcan.
- breacan, frangere, rumpere, violare Dfb. 318. præs. pl. 3. hie brecaš (his gebodscipe) 428. præt. sg. 3. bræc (vord ʒ villan) 596. (leóht ofer lindum lyftedoras) ~ 3180. (duru) ~ II, 383. pl. 3. (villan) bræcon 684.
- brèdan = brædan.
- brëgdan, trahere; stringere (gladium). præt. pl. 3. 'handum brugdon hæleš of scâðum hringmæld sveord' 1986. S. åbregdan.
- brego, breogo (m.) rex, princeps, dominus Gr. 2, 450; 602. zu A. u. El. S. 97. D. M. 215; meist nur im nom. sg. bräuchlich. Ausnahmen machen Ex. 236, 3: 'me þæs vèn næfre forbirsteš in breóstum, þe ic in brego engla, forðveardne gefeán, fæste hæbbe', spem, quam ego in domino angelorum firmiter pono; und Ex. 457, 3: 'gode ic hæbbe åbolgen, brego monocynnes', 'Deum ego iratum reddidi, dominum generis humani'. nom. brego (engla) 181. 973. 1005. 2577. 2758. Ex. 231, 30. 282, 24. ~ (heáhengla) Ex. 25, 20. 'se brego mæra' Ex. 29, 1. d. i. Christus. ~ (hålig, helm allvihta) 1284. ~ (moncynnes) Ex. 445, 14. ~ (Egypto) 1860. (Babylónes) ~ 3565. ~ (Caldæa) Ex. 196, 26.
- bregoveard (m.) princeps, dominus; herus Gr. 2, 450; 533. pl. gen. ~ a (fela) 2327. acc. ~ as (2741).
- brember (m.) = brembel, rubus Gr. 1, 246. 2, 139; 143. pl. dat. brembrum 2922.
- breme, celebr, famosus Gr. I, 334. sg. nom. ~ (Babylóne veard) 3622. 'sviðe breme cyning on Basane' Ps. 135, 21. 'se þe æror væs on Basane breme ʒ mære' Ps. 134, 11. — ? adv. A. 1719. superl. 'se bremesta, vurðfulleste, celeberrimus' M. gl. 332. Vgl. 'bremendlicum, celebrandis' M. gl. 329.
- breman, celebrare. præs. pl. 1. (ve þec gebedum) bremaš 3923.
- breóst (f.) pectus, animus, *φρένες* Gr. 1, 245; 642. 2, 200. 3, 406. zu A. u. El. XXXIX; häufig im plural. Sg. acc. ~ 2918. pl. gen. ~ a (hord, gäst) 1602. dat. (mód, sorh, hyge, hygesorh, gehyge, egesa u. dgl. o n) breóstum 191. 516. 559. 568. 652. 712. 731. 748. 774. 800. 903. 978. 2860. (åbregdan o f) ~ 2632. (åbroden o f) ~ 3198.
- breóstcôfa (m.) cubile mentis; pectus, animus Gr. 2, 450. sg. dat. (on) ~ n 571. acc. ~ n Ex. 305, 24.
- breóstgehygd (n.) cogitatio animi. pl. dat. ~ um 1284. 2310. Ex. 16, 33. 301, 20. = breósthyge. Gr. zu A. u. El. S. XXXIX.
- breóstgeþanc (m.) cogitatio animi, animus. Gr. 2, 451; 531. pl. dat. ~ um 3917. Ex. 302, 8.
- breóstloca (m.) claustrum, septum pectoris; id quod includitur in pectore, animus Gr. 2, 451; 506. zu A. u. El. S. XXXIX. sg. dat. (in) ~ n 3685. El. 1250.
- breóstnet (n.) rete pectoris Gr. 2, 451; 512. sg. acc. ~ (vera) 3165.
- breótan, frangere. In der Stelle II, 659. lesen Jun. u. Thorpe 'breótone bold', was mir keinen Sinn zu geben schien, aber zu breótan (part.

- præt. broten) gehören kann; auch 'beorhtne' verstösst gegen das genus, da 'bold' neutr. ist. Im Cod. Ex. finde ich: 'breótað' præs. pl. 3. und 'breótun' præt. pl. 3. S. ábreótan.
- bresne** s. bræsen.
- brim** (n.) æquor, mare Gr. 1, 643. 'die brausende See, von 'briman' rugire' Gr. 2, 450. 3, 383. zu A. u. El. S. XXXIII. S. auch brym. sg. nom. brim (berstende hveóp) 3406. ~ (is áreáfod) 3219. pl. nom. (ealle) brimu 3501.
- brimfaro**, 3840, wofür der Cod. Exon. 187, 30. das aufgenommene 'brimflódas' pl. acc. von brimflód (f.) fluctus maris, diluvium Gr. 2, 450., gibt.
- brimhlæst** (f.) onus maris i. e. pisces Gr. 2, 450. sg. gen. (brúcað) ~ e 200.
- bringan**, afferre, offerre; ducere, adducere; in lucem edere ('sunu, eaforan, yrfeveard' u. s. f. 'on voruld, tó monnum, tó moncynne); uxorem ducere (idese tó háme); occupare, potiri, sibi vindicare. Gr. 1, 268. 960. R. Gr. §. 214. Dfb. 318. Præs. pl. 3. bringað 507. II, 359. præt. sg. 1. bróhte 612. 'ic hi bróhte, attuli' M. gl. 411. sg. 3. (him brýd sunu meóvle tó monnum) bróhte 1167. (his víf sunu on voruld) ~ 1182. (ár hine tó monnum móðor) ~ 1208; und ähnlich: 1722. 2764. ~ (elebeámes tvig án tó handa) 1467. (væstmas) ~ 1554. ~ (sveordvigendra side hergas) 3188. ~ (in his æhtegeveald) 4273. ~ (him tó bearme bráde stánas) II, 673. 'him Abraham idese bróhte víf tó háme' 1714. pl. 3. bróhtan (on voruld) 2600. (drihtne lác) bróhton 973. ~ II, 154. — inf. bringan (on voruld sunu) 2278. 2335. 2347. (héht) ~ 2622. ~ (háligne gást) II, 563. 'tiber bringan torhtgode tó þám brynegielde' 2885. ~ (tó bolde) II, 150. part. præt. broht (from his bysene) 678. Von dem starken Verbo 'bringan, brang, brungon, brungen' erscheint das part. præt. 'brungen' 647. 3600. Ex. 403, 13. 409, 16.
- brittian** s. bryttian.
- bróga** (m.) terror, horror, timor Gr. 1, 645; 2, 3; 3, 487. D. M. 189. zu A. u. El. XXXII. Dfb. 266. sg. gen. (væteres) ~ n 1390. dat. (deáðes) ~ n 1033. (bryne J) ~ 2546. S. auch vitebróga 45.
- bróhþreá** (f.) calamitas terroris plena. sg. nom. ~ 1807.
- bróðor**, bróðer (irreg. m.) frater Gr. 1, 253; 646. 3, 321. sg. gen. bróðer (mines) 1005. (his) bróðor (sunu) 1794. (fæderne) bréðer 1622. acc. bróðor 981. 1009. pl. nom. bróðor (þrý) 2028. gen. hyra bróðor gyld 3128. für 'bróðra'. dat. bróðrum 1066. 1577. 1615.
- bróðorbana** (m.) fratris occisor, fraticida. sg. dat. ~ n 1521.
- bróðorvealm** (m.) fratris interfectio, fraticidium. sg. gen. ~ es 1026.
- brúcan**, uti, frui; mit folg. gen. Præt. sg. 3. breác. (lissa) ~ 1170. (bláddaga) ~ 1196. (vorulldreáma) ~ 1215. 'moniges breác vintres' 1225. (vilna) ~ 1806. (eardes) ~ 1946. imperat. pl. (vilna) brúcað 1527. Ex. 411, 9. (yrfes) ~ El. 1320. (tires) ~ 1507. ~ (bláddaga) 200. inf. brúcan (áres J isernes) 1085. (bládes) ~ 1887. (duguða) ~ 2658. (hihtlicran hámes) ~ II, 139.

- brûn**, fuscus, fulvus; obscurus. sg. nom. ~ yppinge 3427. 'ÿð sió brúne' Ex. 471, 25. 'niht helmade brún vann oferbrad beorgas steápe' A. 1307. pl. nom. brúne (leóde) 2999. ~ (helmas) Jud. 140, 58. acc. ~ (ÿða) A. 519. — Auch in der Bedeutung 'purpureus' kommt 'brún' vor. 'brún, purpureá' M. gl. 342. 'purpureis' M. gl. 352. 'brúnbasere readnysse, rodnysse, purpureo ostro' M. gl. 434. 'brúnbasne, coccineum' M. gl. 435. S. noch M. gl. 333. 435. und Ex. 218, 17., wo ebenfalls 'brún' und 'basu' (s. oben s. v.) verbunden vorkommt.
- brýd** (f.) sponsa, uxor, coniux Gr. 1, 642; 2, 236. sg. nom. ~ 186. 880. 1166. 2335. 2380. 2556. 2776. gen. ~ e 2228. dat. ~ e 1058. 1115. 1807. 2028. 2178. 2190. 2320. 2596. 2614. 2758. 2792. acc. brýd 523. 1816. 1860. 1870. 2526. 2531. 2712. ~ e 2632. 2654. pl. gen. brýda 1071. 1967. acc. brýda 1243. 2084.
- brýdelast** (m.) vestigium, gressus coniugis. sg. dat. ~ e 2709.
- brym, brim** (n.) mare. pl. acc. (ofer brád) brymu 2186.
- bryne** (m.) incendium, ignis Gr. 1, 640; 2, 210; 3, 498. sg. nom. se bryne 3783. dat. bryne 2546. 3978. acc. (pone) bryne 3972. ~ 3001. 3764. S. færbryne.
- brynegield** (n.) holocaustum Gr. 2, 495. D. M. 50. sg. dat. ~ e 2885. acc. brynegield 2925.
- brynevelm** (m.) incendii fervor, æstus Gr. 2, 537. sg. dat. ~ e II, 27. 'brynevelm, burning heat' Ex. 142, 14.
- brytnian**, dispensare, distribuere. Gr. zu A. und El. XXVI. præt. pl. 3. (velan) brytnedon 4208. S. bryttian.
- brytta** (m.) distributor, donator, dominus Gr. 2, 602. zu A. u. El. 146. sg. nom. (lifes) ~ 122; 129; Ex. 21, 14. (vilna) ~ 1614. (sinces) ~ 1851; 2635; 2721. (svægles) ~ II, 125. (goldes) ~ 2861. (fires) ~ Ex. 29, 14. gen. (svægles) bryttan Ex. 18, 10. pl. nom. (goldes) bryttan 1992. (svægles) brytan II, 23.
- bryttian**, bryttigean, distribuere, dispensare, erogare; uti, frui; regere, regnare. præs. sg. 3. (his giefes) bryttað Ex. 43, 2; 299, 21. pl. 3. bryttigað 3305. præt. sg. 3. (voruld) bryttade 1221. (land) ~ 1231. (gold) brittade 1176. pl. 3. (eád) bryttedon 1596. 1885. 4189. (voruld) ~ 1718. inf. (velan) bryttian 2172. (giefes) ~ Ex. 324, 30. (mægyn) bryttigan 52. Vgl. M. gl. 375: 'bryttniendum, erogantem'.
- bû**, (Dualform) ambo Gr. zu A. und El. 152. — 187. 476. 1693. 2250. 2596. Vgl. 'begen, bâ, bâ' und unten 'bûtû'.
- bûan**, bûn, bûgan, bûian, occupare, habitare, colere Gr. 1, 909. (þ land) bûan 239. (svégl) ~ 82. (men) bûn (pone heán heofon) 732. (þara fæstna māröst þara þe men) ~ 4210. Die Form bûgan findet sich öfter im Cod. Exon.; z. B. 120, 10: 'þe þa vic bûgað' 208, 18: 'þær nó men bûgað'. 125, 17: 'þonne hit men bûge'. 'bûgendra, accolarum' M. gl. 376. — Die Form 'bûian' gewähren die Psalmen: 'drihten ús gedyde, þ ve móston bûian after þám folce' Ps. 28, 8. 'ealle þa þe on eorðan bûiað' Ps. 32, 7. 48, 1. 'he vlit ofer ealle, þa þe ealre eorðan ymbhvyrft bûiað' respexit super omnes,

qui habitant orbem. Ps. 32, 12. Das Wort berührt sich mit búgan (s. bebúgan) 'amplecti; flecti'; ganz ähnlich wie in der angezogenen Psalmstelle heisst es Ex. 187, 29: 'svá heofonsteorran búgað bráðne hvearft óð brimflóðas'. part. præs. búende, habitans Gr. 2, 589. pl. gen búendra (leás) 89.

búfon, supra 3178.

búgan, flecti; se submittere alicui, cedere alicui; mit dem dat. der Person 283: 'hvý sceal ic búgan him svilces geóngordomes?' Vgl. hnigan.

búr (m.) cubiculum, ædes Gr. 2, 736. sg. dat. (on) búre 2380. '~', trichinio' M. gl. 346. 'thalamo' M. gl. 423. (vgl. brýðbúr Ps. 18, 5.) acc. búr (átimbran) Ex. 411, 26.

burg (f.) arx, urbs munita, urbs Gr. 1, 642. 2, 288. sg. gen. 'burge, fæstenys, municipii' M. gl. 435. acc. burg 2396. pl. gen. burga 4194. 4211. II, 86; 140; 604. (ofer) burgum 3151. II, 216. (on) ~ 2556. 2577. (æfter) ~ 3439; Ex. 155, 4. 243, 15. 'from town to town' Th.; es steht dem 'ofer burgum' ziemlich gleich; wie wir ähnlich sagen: über das Land hin d. i. überall. S. auch 'beorg' und 'burh'.

burgeveard, burhveard, urbis custos 3691., wo auch getrennt geschrieben werden konnte 'burge veard'.

burghleoð = beorghleoð; s. dieses und burhhleoð. pl. dat. (under) burghleoðum 2153. (of) ~, 'from mountain-heights' Ex. 409, 17. Thorpe.

burgsittende, (nomen plurale) arcis, urbis incolæ; auch im weitern Sinne wie 'eorðbúende' (z. B. Ex. 21, 20.) ~ 1085. gen. burgsittendra Ex. 407, 10. dat. burgsittendum El. 277. S. burhsittende.

burh = burg (anom. f.) Gr. 1, 647. R. Gr. §. 106. sg. nom. (seó steápe) burh 1694. (seó micle) ~ 4126. dat. byrig 2008. 2400. 2552. 2586. 3556. 4189. acc. burh 2520. 3485. 4118. II, 688. (in þá mæran) ~ II, 460. ~ (gevorhte) 1660. ~ (ræran) 1874. ~ (verian) 1970. ~ (timbrede) 2834. pl. acc. byrig 2995 (?). Vgl. 'on þá burh, in territorium' M. gl. 430.

burhfæsten (n.) turris, locus munitus, munimentum. sg. acc. ~ 1674. S. fæsten.

burhgeat (n.) claustrum; porta urbis. sg. dat. burhgeate 2420. S. den pl. dat. burggeatum Ex. 461, 20.

burhhleoð = burghleoð, beorghleoð w. m. s. pl. acc. burhhleoðu 2999.

burhleód (m.) civis, pl. gen. ~ a (fruma) II, 563. Vgl. 'burhleóðas, municipes' M. gl. 430. 'burhleóðum, municipibus' M. gl. 438.

burhloca (m.) murus, septum arcis Gr. 2, 506. sg. acc. (gelædde under) burhlocan 2531.

burhsittende = burgsittende. nom. ~ 2320. 3817. (veras) ~ 2832. dat. burhsittendum 2809. 4177. 4241.

burhstede, burgstede (m.) locus urbis; habitatio, sedes. sg. nom. se burgstede Ex. 181, 10. dat. burhstede 1058. 3565. acc. (beorhtne) ~ II, 365. pl. nom. burgstede (herstað) Ex. 51, 6.

burhvare (m. pl.) cives Gr. 1, 641. acc. (ofer) ~ 3697. S. vare.

burhvaru (f.) cives, civitas, die Bürgerschaft Gr. 1, 641; Nota. pl. gen.

burhvarena (here) 2485. ~ (fruma) Ex. 324, 6.

- burhveall (m.) vallum, murus urbis Gr. 2, 532. pl. acc. (beorhte) ~ as II, 297.
- burhveard (m.) custos urbis; munimentum. pl. acc. (ábrocene) ~ as 2968.
- butan, buton (præp. mit dem dat., und adv. coni.) præter, sine; præterea, nisi, excepto (quod, quum u. s. f. mit þ, þá) tantum, sed. buton (dåle) 2144. 'butan ende' II, 381; 680.; auch sonst häufig mit und ohne 'á' (s. dieses); z. B. Ex. 27, 32, 37, 27, 142, 27, 240, 11, 241, 5, 253, 20, 446, 24. u. s. f. El. 810. — butan (heó godes villan lengest læsten) 243. buton (svá þés ár sageð) 680. buton (þ earcebord heöld heofona freá) 1398.
- bütú, (Dualform nom. u. acc.) ambo; eine Verbindung aus bú=bá (s. oben) und tú=tvá (s. 1702, 2798, El. 753; 604.); also eigentlich 'zwei beide.' Gr. zu A. und El. S. 152. vit bütú 571, 835. hie bütú 844, 2773. 'hær synt bütú gedón' 748. (hát) ~ (áveg feran) 2792.
- byht (n.) domus, domicilium. pl. acc. (folcmægða) byht 2207. Vgl. Ex. 389, 26: 'hæleða byht'; und Ex. 404, 23: 'ofer vætres byht'. S. gebihðum im Cod. Ex. 154, 22. und Thorpe's Note dazu auf S. 505.
- bylyvit = bilevit. (bylyvit) fæder 3881.
- býme = bême (f.) tuba Gr. 1, 646. sg. nom. býme (sang) 3061. gen. 'býman, salpingis' M. gl. 437. ~ (stefne) 3697. pl. nom 'býman, classica' M. gl. 346. ~ (sungon) 3088, 3710. gen. býmena Ps. 46, 5. dat. 'býmum, here, classibus' M. gl. 383.
- byras (m. pl.) filii, posterii; sonst 'byre' (Gr. 1, 641. Ex. 161, 14, 206, 18). nom. ~ (vócon) 1228.
- byrgan, gustare; mit dem acc. Gr. 4, 612. præ. sg. 2. (þonne þú þínes gevinnes væstme) byrgest Ps. 127, 2. præ. sg. 2. (æppel áne) byrgdest 877. pl. 3. (æppel) byrgdon (forbodene) Ex. 226, 11. imperat. (bit hit Ƿ) byrge 516. Vgl. auch 'byrignes, gustus' M. gl. 316.
- byrht = beorht. (þære) byrhtestan (bêman stefne) II, 173.
- byrhtvord (n.) voce clarus. sg. nom. ~ (árás) II, 239.
- byrnan, birnan, beornan, ardere. præ. pl. 3. (higesorga) burnon (on breóstum) 774. part. præ. sg. nom. byrnende (lufu) 191. ~ (fýr) 3892. acc. byrnendne (heofon) 3002. pl. acc. (in) byrnende (fýres leóman) 3931.
- bysen, bisen (f.) præceptum, norma, exemplum Gr. 2, 158. sg. dat. (from his) bysene, 'iussu eius' 678. bysne II, 197. acc. bysene 647. pl. gen. (ic þínra) bysna (ne mæg) 530. dat. 'bysnum, exemplis' M. gl. 431.
- bytlían, exstruere, ædificare. 1874. (yrfestól) ~ 2170.
- býð, bið; s. vesan.

C.

- Cæge (f.) clavis Gr. 1, 261. I, 360. sg. gen. cægan (cræfte) Ex. 429, 29. pl. dat. (gastes) cægon (= cægum) 3453. Vgl. Z. 762: simon gesæled. Ps. 72, 19: mid þín on villan.
- cald, ceald, frigidus Gr. 1, 732. sg. nom. (forst fyrnum) cald, 'frost bitter-cold' 315. Th. acc. (þone) ~ an (grund) II, 638.